

DE KROMME RIJN

Wat moet u doen als uw OR het niet eens wordt over een advies?

“Tja, dan zullen we moeten stemmen...”

Stel: er ligt een adviesaanvraag over een reorganisatie die voor iedereen ernstige gevolgen kan hebben. Na zes weken wil de directie toch echt een advies hebben, maar binnen de OR kunt u het niet eens worden. Toch zult u een besluit moeten nemen, alleen al omdat uw achterban dat van u verwacht. Hoe kunt u in zo'n situatie dan toch tot een gezamenlijk besluit én een goed onderbouwd advies komen?

Als u er écht niet uitkomt, blijft er maar één oplossing over: stemmen. Wie is vóór? Wie is tegen? Stemmen kan voor uw OR als team echter helemaal verkeerd uitpakken. Want als achteraf blijkt dat er 'winnaars' en 'verliezers' zijn, bent u als team altijd de verliezer. Om te voorkomen dat de OR in twee kampen uiteenvalt, is het belangrijk dat u een stemming op de juiste manier aanpakt.

Uitslag accepteren

Voordat u gaat stemmen, moet u met elkaar vaststellen dat:

- u een besluit móet nemen;
- u er met praten niet uitkomt;
- stemmen de enige manier is om eruit te komen.

Laat iedereen duidelijk uitspreken dat hij de uitslag van de stemming accepteert. Spreek ook af dat de OR-leden naar buiten toe met één mond zullen spreken, zowel in de overlegvergadering en tijdens informeel overleg als op de werkvloer.

Gevaarlijke valkuil

Het is gevaarlijk om het hele pakket van voorgenomen reorganisatiemaatregelen te pakken en simpelweg te roepen: “Wie stemt voor, wie stemt tegen?” Doe dat niet! Er zijn slechts enkele situaties waarin het zinvol is om in één keer over het gehele voorstel een negatief advies uit te brengen:

- bij een groot gebrek aan informatie;
- bij onvoldoende duidelijkheid over de gevolgen voor de betrokken mensen;
- bij een zichtbaar slechte opvang van deze gevolgen;

- bij een rampzalig voorgenomen besluit. Alleen in deze gevallen heeft uw OR bij een volledig negatief advies een juridische positie, mits u uw advies volledig beargumenteert. In alle andere situaties zult u bij een reorganisatievoorstel over alle elementen van het voorstel beargumenteerd advies moeten geven.

Opsplitsen

Een bijkomend voordeel van het ‘opsplitsen’ van uw advies in meerdere onderdelen, is dat u het binnen de OR waarschijnlijk over veel meer punten eens blijkt te zijn dan u aanvankelijk dacht. Want let wel: de ‘vóór-stemmers’ zijn nooit over alle aspecten positief en de ‘tegen-stemmers’ zijn nooit over alles negatief. Op een aantal onderdelen zullen zij het wél eens zijn. Daarmee verkleint u het risico op een ‘scheuring’ in uw team.

We zullen zo'n ‘opsplitsing van het advies’ illustreren aan de hand van een voorbeeld. Stel: er ligt een adviesaanvraag. De directie stelt vast dat het niet goed gaat met het bedrijf, doordat de markt is ingezakt. De directie kiest voor een harde sanering en wil met de OR onderhandelen over een sociaal plan.

Rol van de voorzitter

Vraag de OR-voorzitter een voorstel te doen voor de stemprocedure. Zo'n voorstel kan er als volgt uitzien:

- We splitsen de adviesaanvraag op.
- We stemmen in de volgende rondes:
 - Vinden we dat het probleem grotendeels door de markt wordt veroorzaakt?
 - Vinden we dat er ook andere belangrijke problemen zijn?

- Vinden we een harde kostenreductie noodzakelijk?
- Vinden we de voorgestelde reducties haalbaar?
- Welke oplossingen zien we nog meer?
- Willen we zelf over het sociaal plan onderhandelen of moeten de bonden dat doen?

- We schrijven de uitslag van alle stemmingen op en schrijven op basis daarvan ons advies. Als u dit voorstel accepteert kunt u gaan stemmen. Per ronde geven we een korte toelichting.

Vinden we dat het probleem grotendeels door de markt wordt veroorzaakt?

Meestal is er genoeg over de markt bekend om te kunnen beoordelen of daar wel of niet een groot probleem zit. In deze ronde zullen mensen allerlei andere problemen aan de orde willen stellen, maar die moeten naar de volgende ronde worden verwezen.

Vinden we dat er ook andere belangrijke problemen zijn?

De kans is groot dat u als ondernemingsraad meer problemen ziet dan het instorten van de markt, bijvoorbeeld op het gebied van planning en de manier van leidinggeven.

Inventariseer alle suggesties en breng alleen die suggesties in stemming waarvan niet duidelijk is of u het eens bent.

Neem de suggesties waarover u het zonder te stemmen al eens bent, op in uw advies.

Vinden we een harde kostenreductie noodzakelijk?

Meestal wordt u het als OR wel eens over de noodzaak van een vorm van kostenreductie. Wel kan ieder lid verschillend denken over de aard, de omvang en de plek van de reducties. Dat komt in een volgende ronde aan de orde. Soms roept iemand: "Het lukt ze toch nooit!" Dat kan best waar zijn, maar het gaat in deze ronde om de vraag of de ingreep noodzakelijk is.

Vinden we de voorgestelde reducties haalbaar?

Wordt voldaan aan alle voorwaarden om de plannen uit te kunnen voeren, zoals goede scholing, goed werkende software, duidelijk afgebakende be-

voegdheden, het vastleggen van de juiste procedures, etc.? En als inderdaad aan alle voorwaarden is voldaan, zijn de plannen dan haalbaar?

Welke oplossingen zien we nog meer?

Vaak borrelen er in de ondernemingsraad allerlei goede ideeën op over verbeteringen van de voorstellen en over alternatieve bezuinigingen.

Breng ook hierbij alleen de voorstellen in stemming waarvan niet duidelijk is of de OR het er als geheel over eens is.

Willen we zelf over het sociaal plan onderhandelen of moeten de bonden dat doen?

Op dit punt kan een eenvoudige stemming voldoende zijn.

Advies uitbrengen

Nadat u heeft gestemd, kunt u op basis van de uitslagen uw advies gaan schrijven. Omdat gaandeweg de stemming bleek dat uw OR het over meer punten eens is dan iedereen aanvankelijk dacht, zal er binnen de ondernemingsraad meer draagvlak zijn voor het uiteindelijke advies. Wel zullen individuele OR-leden het jammer vinden dat zij op bepaalde punten tot de minderheid behoorden, maar aangezien zij bij andere stemmingen waarschijnlijk wél tot de meerderheid behoorden, zullen zij hiermee beter kunnen leven dan wanneer u uitsluitend over de adviesaanvraag als geheel zou hebben gestemd.